

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 12CoP/19/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1722200318
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:1722200318.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudkýň: JUDr. Katarína Slováčeková a Mgr. Andrea Hadnagyová, v právnej veci osoby povinnej platiť výživné, navrhovateľa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, zastúpený: JUDr. Miloš Chrenko, advokát, so sídlom Hlavná 25, Trnava, proti oprávnenej z vyživovacej povinnosti: D. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XXX/XX, E., zastúpená: JUDr. Vladimír Haládk, advokát, so sídlom Clementisove Sady 1616, Galanta, o zrušenie vyživovacej povinnosti k plnoletému dieťaťu, o odvolaní povinného platiť výživné proti rozsudku Okresného súdu Pezinok, č. k. 8Pc/6/2022-52 zo dňa 18. mája 2022 v časti výroku II. a III. takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti výroku II. a III. a v závislom výroku o náhrade trov konania (výrok IV.) r u š í a vec sa mu v tejto časti v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie výrokom I. návrh oprávnenej na prerušenia konania zamietol. Výrokom II. súd zamietol návrh na zrušenie vyživovacej povinnosti navrhovateľa k oprávnenej, výrokom III. zamietol návrh navrhovateľa na vrátenie zaplateného výživného za obdobie za 25.09.2021 do 31.01.2022 a výrokom IV. o trovách konania rozhodol súd tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Rozsudok súd prvej inštancie po citácii § 62 ods. 1, § 65, § 78 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len ZoR), § 2 ods. 1 a 2, zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), vecne odôvodnil tým, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že osoba oprávnená z výživného nie je študentkou riadne zapísanou na štúdium v akademickom roku 2021/2022, to znamená, že oprávnená ukončila štúdium na vysokej škole. Z potvrdenia Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok zo dňa 04.01.2022 vyplýva, že oprávnená bola zaradená do evidencie uchádzačov o zamestnanie odo dňa 25.09.2021. Oprávnená súdu preukázala, že od 08.10.2021 do 19.10.2021 bola hospitalizovaná z dôvodu podstúpenia chirurgického zákroku transplantácia kože v tvárovej oblasti. Z potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti mal súd za preukázané, že oprávnená je neschopná práce od 11.10.2021, kde uviedla, že to bola jej dvanásť operácia transplantácie kože v tvárovej oblasti. Na odporúčanie od lekára má nariadený pokojný režim, z dôvodu predchádzania komplikácii, ktoré už mala v minulosti. Má sa vyhýbať namáhaným prácam, aby nevznikol opuch tváre. Súd poukázal, že zánik vyživovacej povinnosti je u každej oprávnenej osoby individuálnou záležitosťou. Schopnosť detí samostatne sa živiť v zmysle citovaného ustanovenia treba vykladať v objektívnom zmysle, teda konkrétne tak, že je potrebné skúmať, či deti sú s ohľadom na všetky konkrétne relevantné okolnosti (vek, vzdelanie, zdravotný stav a podobne) objektívne schopné samé sa živiť. Oprávnená súdu preukázala, že z dôvodu opakovaného chirurgického zákroku tváre, ktorý absolvovala dňa 08.10.2021, je od 11.10.2021 dočasne pracovne neschopná. V tomto prípade je z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie nesporne preukázané, že plnoleté dieťa (osoba oprávnená na výživné) bola od 11.10.2021 neschopná

práce, nebola objektívne schopná sa sama živiť z nepriaznivému zdravotnému stavu, ktorý jej objektívne znemožňoval zabezpečiť si živobytie, a byť schopná sa sama živiť.

3. Z ustanovenia § 78 ods. 1 ZoR vyplýva, že súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Na strane navrhovateľa k zmene došlo, z dôvodu zhoršeného stavu - onkologický pacient, ktorému bol priznaný invalidný dôchodok s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 % v súvislosti s jeho zdravotným stavom. Navrhovateľ sa nezúčastňuje na osobnej starostlivosti o oprávnenú, ktorá je odkázaná v plnej miere, vzhľadom na svoj zdravotný stav, na opateru a starostlivosť, ktorú jej zabezpečuje matka. Súd nemal za preukázané, že navrhovateľ ma ešte inú vyživovaciu povinnosť, a preto má za to že je v možnostiach a schopnostiach navrhovateľa prispievať na výživu svojej dcéry a zároveň na strane plnoletého dieťaťa nedošlo k nadobudnutiu schopnosti samostatne sa živiť. V konaní bolo preukázané, že oprávnená dobrovoľne ukončila štúdium na vysokej škole. Na druhej strane bolo z výsluchu oprávnenej, ako aj z lekárskej správy dokladované, že vzhľadom k jej zdravotnému stavu nie je schopná živiť sa sama, kde na základe podstupeného operačného zákroku je práceneschopná od 11.10.2021, kde daná práceneschopnosť trvá naďalej. Súdu neprináleží posudzovať a hodnotiť dôvodnosť trvania práceneschopnosti, ktorú vystavila praktická lekárka oprávnenej, kde preto súd má za to, že práceneschopnosť oprávnenej naďalej trvá. Súd mal za preukázané, že vzhľadom na zdravotný pooperačný stav oprávnenej, je jej možnosť zamestnať sa veľmi obmedzená. Vzhľadom na všetky zistené skutočnosti, bolo podľa názoru súdu objektívne preukázané, že oprávnená nie je schopná živiť sa sama, a preto návrh na zrušenie vyživovacej povinnosti zamietol. Zároveň zamietol návrh na prerušenie konania.

4. Navrhovateľ návrhom žiadal vrátiť od oprávnenej zaplatené výživné za obdobie od 25.09.2021 do 31.01.2022 v sume 588,- eur. Súd návrh zamietol, nakoľko k zrušeniu vyživovacej povinnosti navrhovateľa nedošlo, a preto oprávnená nie je povinná vyplatené výživné za uplynulý čas vrátiť.

5. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, keďže zároveň nezistil okolnosti odôvodňujúce spravodlivé priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov. V konaniach, na ktoré sa vzťahuje Civilný mimosporový poriadok, musí existovať taká okolnosť prípadu, vzhľadom ku ktorej je spravodlivé priznať trovy a touto okolnosťou nemôže byť sám o sebe len úspech v konaní. Z dôvodu absencie takej okolnosti, ktorá by spravodlivo odôvodňovala priznať trovy konania účastníkovi, proti ktorému návrh smeruje je potrebné aplikovať na rozhodnutie o trovách ustanovenie § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Súd preto rozhodol tak, ako je vo výroku IV. uvedené.

6. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie navrhovateľ (osoba povinná z vyživovacej povinnosti) v časti výroku II. a III. o zamietnutí návrhu na zrušenie vyživovacej povinnosti a návrhu na vrátenie zaplateného výživného. Navrhovateľ odvolanie odôvodnil tým, že má za to, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti je nesprávny, nezákonný a rozporný s ustálenou súdnou praxou. Tvrdí, že ukončením štúdia oprávnenej na vysokej škole zanikla jeho vyživovacia povinnosť voči oprávnenej. Vyživovacia povinnosť rodiča voči dieťaťu trvá totiž len do času, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť, pričom podľa ustálenej súdnej praxe tento stav trvá do ukončenia sústavnej prípravy dieťaťa na jeho budúce povolanie, čím treba rozumieť najmä ukončenie štúdia na vysokej škole dennou formou štúdia. Má tiež za to, že dočasná práceneschopnosť oprávnenej nemá vplyv na zánik jeho vyživovacej povinnosti voči oprávnenej. Uvedené tvrdí aj rozhodovacia súdna prax, keď súdy v takýchto prípadoch (kedy oprávnená ukončila štúdium a následne je práceneschopná) zastávajú názor, že práceneschopnosť oprávnenej, resp. zhoršený zdravotný stav nie je možné pričítať na ťarchu povinného, keďže oprávnená spĺňa všetky predpoklady, aby sa dokázala uplatniť na trhu práce (viď napr. rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves, sp. zn. 10C/1/2016 alebo rozsudok Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 5C/367/2013).

7. Oprávnená dňa 11.10.2021 absolvovala transplantáciu kože v tvárovej oblasti v nemocnici v Nemecku, odkiaľ bola prepustená dňa 19.10.2021. Z prepúšťacej správy vyplynulo, že operácia prebehla v poriadku, oprávnená nemala počas a ani po operácii žiadne komplikácie a kožné štepy sa zahojili na 100 %. Čo sa týka ďalšej starostlivosti po prepustení z nemocnice, mala oprávnená odporúčanie držať hlavu vzpriamene, nepredkláňať sa a nešportovať počas 3 až 6 týždňov. Odo dňa operácie bola oprávnená práceneschopná, pričom v zmysle vyššie uvedenej prepúšťacej správy bol daný dôvod

na trvanie práceneschopnosti v rozmedzí 3 až 6 týždňov. Práceneschopnosť oprávnenej nebola však po uplynutí 6 týždňov ukončená a bez relevantného dôvodu trvá až do súčasnosti. Oprávnená síce na pojednávaní dňa 27.04.2022 uvádzala, že jej pracovná neschopnosť má trvať 6 až 8 mesiacov, avšak toto svoje tvrdenie ničím nepodložila (žiadnou lekárskou správou). Predložila len potvrdenie o pracovnej neschopnosti, avšak z neho vyplýva len začiatok trvania pracovnej neschopnosti oprávnenej, nie však dĺžka jej trvania. Na základe vyššie uvedeného má za to, že oprávnená v konaní nepreukázala dôvodnosť trvania svojej pracovnej neschopnosti v dlhšom rozsahu ako 6 týždňov. Je teda zrejmé, že pracovná neschopnosť oprávnenej je umelo predlžovaná, zrejme i z dôvodu tohto súdneho konania za účelom nezrušenia jeho vyživovacej povinnosti voči oprávnenej.

8. K tvrdeniam prvoinštančného súdu, že tomuto neprináleží posudzovať a hodnotiť dôvodnosť trvania práceneschopnosti oprávnenej, ktorú vystavila lekárka oprávnenej uviedol, že tieto považuje za absolútne nesprávne a nesúladne s rozhodovacou súdnou praxou. Súdy v tejto otázke zastávajú práve opačný názor a síce, že je povinnosťou súdu skúmať a zistiť dôvodnosť trvania pracovnej neschopnosti účastníka konania, keď od tejto skutočnosti závisí zmena rozhodnutia o výživnom (viď napr. rozsudok Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 23Cop/41/2012). Prvoinštančný súd teda jednoznačne pochybil, keď v konaní neskúmal dôvodnosť trvania pracovnej neschopnosti oprávnenej, nakoľko od tejto skutočnosti závisí rozhodnutie súdu o zrušení jeho vyživovacej povinnosti.

9. Ak teda oprávnenej jej zdravotný stav žiadnym spôsobom nebráni v štúdiu, má jednoznačne za to, že jej nebráni ani vo výkone zárobkovej činnosti a je teda schopná sama sa živiť.

10. Čo sa týka celkového zdravotného stavu oprávnenej (v súvislosti s jej vrodenu vadou), k tomu uviedol, že oprávnená netrpí žiadnym vážnym zdravotným postihnutím, pre ktoré by nebola schopná sama sa živiť. Aj v prípadoch zdravotného postihnutia oprávnenej spôsobujúceho pokles vykonávať zárobkovú činnosť o 45 % sú súdy toho názoru, že takýto zdravotný stav neobmedzuje oprávnenej v takej miere, že by sa do pracovného procesu začleniť nemohol. Podľa ustálenej súdnej praxe teda aj v takýchto prípadoch vyživovacia povinnosť povinného rodiča voči oprávnenej netrvá (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/20/2020).

11. Nakoľko má vzhľadom na vyššie uvedené za to, že jeho vyživovacia povinnosť voči oprávnenej ex lege zanikla ku dňu 24.09.2021, zaplatené výživné za obdobie od 25.09.2021 do 31.01.2022 oprávnenej nepatrilo. Sám je onkologický pacient, absolvoval dve ťažké operácie mozgu a jeho pracovné a zárobkové schopnosti sú obmedzené, keď v zmysle rozhodnutia Sociálnej poisťovne je ťažko zdravotne postihnutý so 60% poklesom vykonávať zárobkovú činnosť. Preto považuje za spravodlivé vrátiť mu zaplatené výživné za obdobie od októbra 2021 do januára 2022 vo výške 588 eur, na ktoré oprávnená nemala nárok, a ktoré získala len na základe úmyselných lží o pokračovaní v jej štúdiu.

12. Navrhuje preto, aby odvolací súd sám zmenil napadnutý rozsudok vo výroku II. tak, že vyživovaciu povinnosť navrhovateľa k D. A., nar. XX.XX.XXXX, stanovenú rozsudkom Okresného súdu Pezinok, sp. zn. 9P/99/2013 zo dňa 22.10.2014 s účinnosťou od 25.09.2021 zrušuje a výrok III. tak, že oprávnená je povinná vrátiť navrhovateľovi zaplatené výživné za obdobie od 25.09.2021 do 31.01.2022 v sume 588 eur, a to do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Alternatívne navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku II. a III. zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

13. K odvolaniu navrhovateľa sa vyjadrila oprávnená z vyživovacej povinnosti prostredníctvom právneho zástupcu. Uviedla, že s odvolaním navrhovateľa nesúhlasí, ako ani s jeho dôvodmi. Je pochopiteľné, že navrhovateľ s rozsudkom prvostupňového súdu zo dňa 18.5.2022 nesúhlasí, avšak v odôvodnení svojho odvolania neuviedol žiadne skutočnosti, ktorými by preukázal, že súd pochybil pri svojom rozhodnutí.

14. Navrhovateľ v odvolaní uvádza, že „je zrejmé, že pracovná neschopnosť oprávnenej je umelo predlžovaná, zrejme i z dôvodu tohto súdneho konania za účelom nezrušenia vyživovacej povinnosti“. Takýto názor nie je ničím preukázaný. Navrhovateľ, právni zástupcovia, ani sudkyňa, nie sú kompetentní posudzovať a hodnotiť odôvodnenosť pracovnej neschopnosti, ktorú vystavila lekárka. Človek, ktorý za svoj krátky život už absolvoval 12 závažných operácií, nemá dôvod predstierať práceneschopnosť pri svojom zdravotnom stave.

15. Navrhovateľ od roku 2014 platil na svoju dcéru výživné iba vo výške 140,- eur mesačne, hoci táto medzitým dospelá a študovala na vysokej škole formou denného štúdia. Táto výška výživného je nepochybne nedostatočná a skutočnosť, že v konaní sa domáha ešte aj vrátenia časti zaplateného výživného je nepochopiteľná. Navrhovateľ nemá žiadnu ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Matka oprávnenej jej poskytuje bývanie, stravu, platí jej všetky výdavky a náklady. Pokiaľ by sa zachovala tak, ako jej otec, bola by oprávnená bezdomovec bez príjmu.

16. Ďalej uviedla, že rozhodnutím Slovenskej zdravotníckej univerzity v Bratislave, Lekárskej fakulty, zo dňa 29.6.2022 bola oprávnená prijatá na denné štúdium v odbore všeobecné lekárstvo, od septembra 2022 teda znova nastupuje na denné štúdium VŠ. Vzhľadom na uvedené navrhuje, aby odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu potvrdil.

17. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie proti rozsudku bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie z dôvodov a v rozsahu podaného odvolania (§ 380), vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania (§ 383 a § 384 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa v napadnutej časti je dôvodné.

18. Z obsahu odvolania navrhovateľa vyplýva, že predmetom odvolacieho konania bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol správne, keď zamietol návrh navrhovateľa na zrušenie vyživovacej povinnosti a i návrh na vrátenie zaplateného výživného za obdobie za 25.09.2021 do 31.01.2022 z dôvodu, že oprávnená nie je schopná živiť sa sama a vyživovacia povinnosť navrhovateľa i naďalej trvá.

19. Z obsahu spisu vyplýva, že povinnosť navrhovateľa platiť výživné oprávnenej z vyživovacej povinnosti bola naposledy uložená rozsudkom Okresného súdu Pezinok č. k. 9P/99/2013-75 zo 22.10.2014 vo výške 140 eur mesačne s účinnosťou od 01.12.2013.

20. Podľa § 62 ods. 1 ZoR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

21. Podľa § 77 ods. 1 ZoR právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

22. Podľa § 78 ods. 1 ZoR dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

23. Z citovaných ustanovení vyplýva, že súdne rozhodnutia o výživnom na plnoleté dieťa možno zmeniť alebo zrušiť len na návrh (§ 78 ods. 1 ZoR) a súčasne len vtedy, ak sa zmenili pomery, t.j. okolnosti rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie vyživovacej povinnosti (§ 78 ods. 1 veta prvá ZoR). Bez návrhu môže byť rozhodnutie súdu o výživnom zmenené len vtedy, ak ide o výživné na maloleté dieťa. I keď je možné súdne rozhodnutie o výživnom na plnoleté dieťa zmeniť prípadne zrušiť len na návrh, neznamená to, že by k zmene pomerov (k zníženiu alebo zrušeniu vyživovacej povinnosti) nemohlo dôjsť od okamihu, kedy nastala zmena pomerov a teda i pred podaním návrhu. Naopak z ustanovenia § 78 ods. 1 ZoR a z § 231 CSP vyplýva, že k zmene súdneho rozhodnutia o výživnom (čo zahŕňa zníženie alebo zrušenie vyživovacej povinnosti) je treba pristúpiť (na rozdiel od určenia výživného, ktoré možno priznať len odo dňa začatia konania, ak nejde o výživné na maloleté dieťa) vždy od okamihu, kedy sa zmenili pomery podstatným spôsobom. Rozhodujúca pre zrušenie vyživovacej povinnosti u plnoletého dieťaťa je teda iba podstatná zmena pomerov a nie deň podania návrhu na zrušenie vyživovacej povinnosti. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje tiež na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV.ÚS 473/2012 zo dňa 18.09.2012, kde Ústavný súd SR riešil podobnú vec, pričom poukázal na vzájomný vzťah vtedy účinného § 163 ods. 1 OSP (bol nahradený § 231 CSP) a § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 ZoR. Ústavný súd konštatoval, že § 163 ods. 1 OSP vymedzuje okamih, od ktorého pri absencii osobitnej právnej úpravy možno zmeniť rozhodnutie súdu v dôsledku zmeny pomerov. Výklad § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 ZoR pripúšťa aj takú interpretačnú alternatívu, že § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 ZoR obsahujú

osobitnú úpravu doby, na ktorú možno uplatniť zmenu pôvodného rozhodnutia v prípade, ak sa navrhuje zrušenie, prípadne zníženie vyživovacej povinnosti. Z uvedeného potom vyplýva, že právna úprava, ktorá danú situáciu upravuje, je obsiahnutá v § 231CSP (§ 163 ods. 1 OSP za jeho účinnosti). Rovnaký záver vyplýva tiež z uznesenia Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 1146/07 zo dňa 07.06.2007.

24. Rodičia majú vyživovaciu povinnosť k dieťaťu do času, pokiaľ dieťa nie je schopné samo sa živiť (samo uspokojovať svoje potreby). Kedy nastane takýto faktický stav, závisí od okolností konkrétneho prípadu, pričom nadobudnutie takejto schopnosti dieťaťa nie je viazané na vek dieťaťa a teda je prípustné, aby k zániku vyživovacej povinnosti rodičia z uvedeného dôvodu došlo (výnimočne) aj vo vzťahu k maloletému dieťaťu. V prípade, ak však výživné na dieťa bolo určené súdnym rozhodnutím, len nadobudnutím samotnej schopnosti dieťaťa samostatne sa živiť, nezaniká automaticky vyživovacia povinnosť rodiča k dieťaťu (vo väčšine prípadov k plnoletému), ale je potrebné, aby o zrušení vyživovacej povinnosti rozhodol súd. Súd rozhodne o zrušení vyživovacej povinnosti, ak má v konaní preukázanú zmenu pomerov, t.j. okolností rozhodujúcich pre ďalšie trvanie vyživovacej povinnosti. Pri rozhodovaní o zrušení vyživovacej povinnosti je súd povinný zobrať do úvahy všetky osobitosti posudzovanej veci.

25. Odvolací súd po preskúmaní odvolaním napadnutého rozsudku konštatuje, že okresný súd nedostatočne zistil skutkový stav veci, preto jeho rozhodnutie je predčasné. Z obsahu spisu vyplýva, že osoba oprávnená z výživného nebola študentkou riadne zapísanou na štúdium v akademickom roku 2021/2022, to znamená, že oprávnená ukončila štúdium na vysokej škole. Z potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok zo dňa 04.01.2022 vyplýva, že oprávnená bola zaradená do evidencie uchádzačov o zamestnanie odo dňa 25.09.2021. Oprávnená súdu preukázala, že od 08.10.2021 do 19.10.2021 bola hospitalizovaná z dôvodu podstúpenia chirurgického zákroku transplantácia kože v tvárovej oblasti. Z potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti mal súd za preukázané, že oprávnená bola neschopná práce od 11.10.2021.

26. Zánik vyživovacej povinnosti je u každej oprávnenej osoby individuálnou záležitosťou. Schopnosť detí samostatne sa živiť v zmysle citovaného ustanovenia treba vykladať v objektívnom zmysle, teda konkrétne tak, že je potrebné skúmať, či deti sú s ohľadom na všetky konkrétne relevantné okolnosti (vek, vzdelanie, zdravotný stav a podobne) objektívne schopné samé sa živiť. Pri svojom rozhodovaní však súd prvej inštancie vychádzal iba z tvrdenia osoby oprávnenej z vyživovacej povinnosti, bez predloženia relevantných dôkazov. Uviedol, že oprávnená na pojednávaní uviedla, že to bola jej dvanásť operácia transplantácie kože v tvárovej oblasti. Na odporúčanie od lekára má nariadený pokojný režim, z dôvodu predchádzania komplikácii, ktoré už mala v minulosti. Má sa vyhýbať namáhaným prácam, aby nevznikol opuch tváre.

27. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom navrhovateľa v tom, že zo strany osoby oprávnenej z vyživovacej povinnosti neboli riadne preukázané objektívne okolnosti jej nemožnosti a schopnosti samostatne sa živiť. Hoci osoba oprávnená z vyživovacej povinnosti ukončila štúdium, uvedené neznamena, že hneď po ukončení štúdia bolo možné ju považovať schopnou sama sa živiť. Preto má odvolací súd za to, že v čase bezprostredne po ukončení štúdia, aj keď sa zaevidovala na úrade práce, nebola schopná samostatne sa živiť z dôvodu hospitalizácie (krátko po zaevidovaní sa na úrade práce), avšak nie je zjré ani odvolaciemu súdu, či v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie bola oprávnená z vyživovacej povinnosti i naďalej dočasne práceneschopná, keďže z predloženého potvrdenia vyplýva iba začiatok dočasnej PN (11.10.2021). V potvrdení o dočasnej pracovnej neschopnosti nie sú uvedené ani následné najbližšie kontroly, rovnako tak nebola nepreukázaná skutočnosť, že trvanie dočasnej práceneschopnosti v rozsahu nad obvyklú dobu (uvádzanú v potvrdení, ktoré je navyše v cudzom jazyku), bolo nutné a z akého dôvodu. Z obsahu spisu je zjré, že oprávnená počas celého konania nepredložila žiadny dôkaz o tom, že by na jej strane existovali akékoľvek objektívne dôvody, ktoré by jej bránili v možnosti riadne sa zamestnať a uspokojovať svoje potreby z vlastných príjmov po jej hospitalizácii a primeranej rekonvalescencii, keď preukázala objektívnu prekážku a to jej hospitalizáciu a práceneschopnosť od 11.10.2021 (čl.43). Vzhľadom k tomu, že bolo preukázané ukončenie štúdia zo strany oprávnenej z vyživovacej povinnosti, v ďalšom stálo dôkazné bremeno preukázať nemožnosť svojej schopnosti sa zamestnať na jej strane a preto závery súdu prvej inštancie sú s ohľadom na vyššie uvedené predčasné a nepreskúmateľné.

28. Dobré mravy, hoci ide o zákonný pojem, nie sú v zákone priamo definované. Pojmom dobré mravy možno rozumieť pravidlá morálneho charakteru, aj keď za určitých okolností môžu nadobudnúť

povahu právnej normy. Ich obsah spočíva vo všeobecne platných zásadách morálky, u ktorých je daný všeobecný záujem na ich rešpektovaní. Ak tieto zásady premietneme do vzájomného vzťahu subjektov občianskeho práva, ide o elementárnu slušnosť, vzájomné rešpektovanie sa a potrebnú mieru tolerancie, a to všetko v spoločensky vhodnej miere a únosnosti.

29. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na Nález Najvyššieho súdu ČR z 13. marca 2013, sp. zn. I.ÚS 2306/12), ktorý konštatoval, že „...pokiaľ je dieťa objektívne schopné si samé svoje potreby uspokojovať, bolo by nespravodlivé pričítať jeho eventuálnu pasivitu v tejto sfére na ťarchu jeho rodičov v tom zmysle, že by rodičia boli povinní naďalej svoje dieťa živiť.“ Napokon, ako konanie v rozpore s dobrými mravmi je možné posudzovať aj prípady, keď oprávnený bez ospravedlniteľného dôvodu nevykonáva žiadnu zárobkovú činnosť aj napriek objektívnym možnostiam a svojim schopnostiam a svoju situáciu rieši požadovaním výživného. (Horváth E. a kolektív, Zákon o rodine, Komentár, druhé prepracované vydanie, Bratislava Wolters Kluwer, 2014, s. 411, ISBN 978-80-8168-021-2)

30. Odvolací súd po preskúmaní rozsudku, konania jemu predchádzajúceho, ako aj celého obsahu spisového materiálu z vyššie uvedených dôvodov dospel k záveru, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k predčasným záverom a jeho rozhodnutie je z dôvodu nedostatočného odôvodnenia nepreskúmateľné, odvolaciemu súdu neostávala iná možnosť, ako napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť v danom rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

31. Úlohou prvoinštančného súdu bude náležite zistiť skutočný stav veci zmysle čl. 6 a § 35 CMP, teda zistiť v akom rozsahu trvala dočasná práceneschopnosť oprávnenej z vyživovacej povinnosti, ak presahovala odporúčenú dĺžku, z akého dôvodu, preskúmať či v danom prípade boli objektívne dôvody, pre ktoré oprávnená nebola objektívne schopná samostatne sa živiť. Následne zhodnotiť všetky relevantné okolnosti majúce vplyv na trvanie vyživovacej povinnosti. Okresný súd svoje rozhodnutie po doplnení dokazovania náležite odôvodní tak, aby spĺňalo kritéria riadneho a preskúmateľného rozhodnutia podľa § 220 ods. 2 CSP. V novom rozhodnutí opätovne rozhodne tiež o trovách konania.

32. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP).

33. Senát odvolacieho súdu prijal toto uznesenie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).